

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum

Dr. Eypór Ívar Jónsson

Forstöðumaður

eij.mba@cbs.dk

Er þörf fyrir rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum?

- Er þörf fyrir meiri og faglegri umræðu um góða stjórnarhætti?
- Er þörf fyrir aukna menntun í stjórnarháttum?
- Er þörf fyrir rannsóknir á stjórnarháttum?
- Er þörf fyrir aðgerðir sem miða að því að efla góða stjórnarhætti?
- Er þörf fyrir samstarf innlendra (og við erlenda aðila) sem miðar að því að stilla saman strengi til þess efla góða stjórnarhætti?

Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum

- Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti í fyrirtækjum og stofnunum (Center for Corporate Governance - CCG) er vísindaleg rannsóknastofa sem starfar í nánum tengslum við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands.
 - Rannsóknarmiðstöðin er vettvangur rannsóknar- og þróunarstarfs á sviði stjórnarhátta í víðum skilningi.
- Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti var sett á laggirnar árið 2010.

Hlutverk Rannsóknarmiðstöðvar

- Hlutverk rannsóknarmiðstöðvarinnar er:
 - Stunda rannsóknir á sviði stjórnarháttanna í sterkum tengslum við atvinnu- og þjóðlíf og kynna þær,
 - Vera bakland kennslu í stjórnarháttum og eiga þátt í þjálfun meistara- og doktorsnema í rannsóknum á sviðinu,
 - Byggja upp tengsl og efla samstarf við innlenda og erlenda rannsóknaraðila á sviði stjórnarháttanna
 - Vinna þjónustuverkefni á sviði stjórnarháttanna,
 - Gangast fyrir atburðum sem varða

Ráðgjafar

- Ráðgjafarstjórn rannsóknarmiðstöðvarinnar skipa
 - Dr. Eyþór Ívar Jónsson, dósent við CBS,
 - Dr. Benedikt Jóhannesson, framkvæmdastjóri Heims,
 - Dr. Runólfur Smári Steinþórsson, prófessor við HÍ,
 - Dr. Þráinn Eggertsson, prófessor við HÍ,
 - Dr. Páll Harðarsson, forstjóri Kauphallarinnar.

Verkefni

- Fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum
- Stjórnarháttarskólinn
- Rannsóknir
- Fjármögnun rannsóknarmiðstöðvarinnar

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum

Fyrirmyndarfyrirtæki

Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum við Háskóla Íslands, Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Nasdaq OMX Iceland hf. hafa tekið höndum saman um að veita fyrirtækjum viðurkenningu sem „Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum“ (Excellence in corporate governance). Þessi viðurkenning er fyrst og fremst veitt til þess að ýta undir umræður og aðgerðir sem efla góða stjórnarhætti. Markmiðið er að viðurkenningin auki trúverðugleika og gagnsæi stjórnarháttanna fyrirtækja gagnvart hluthöfum og öðrum hagsmunaaðilum.

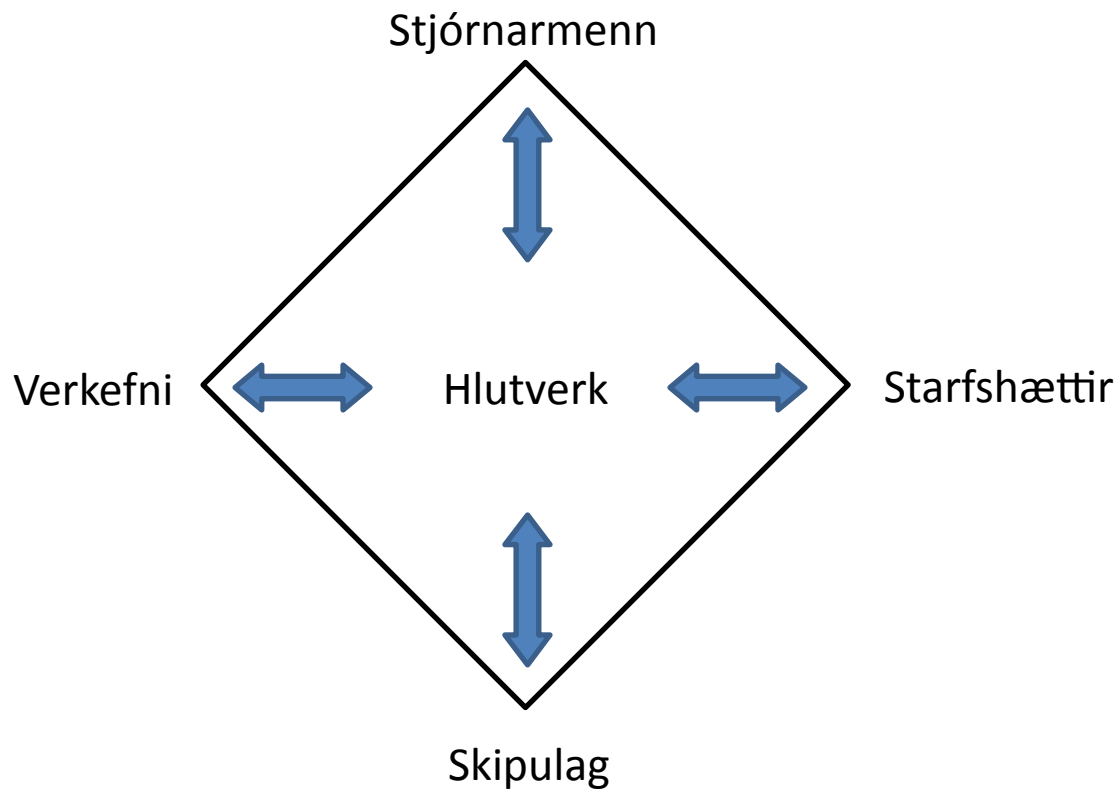

Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja

Til grundvallar á mati á stjórnarháttum íslenskra fyrirtækja er ritið *Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja* sem gefið er út af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og Nasdaq OMX Iceland hf. Til hliðsjónar eru erlendar leiðbeiningar og fræðileg umræða um góða stjórnarhætti.

Helstu viðmiðunarþættir

Þættir sem þurfa að vinna saman

- *Hlutverk stjórnar* – Hver er tilgangur stjórnar og hvers konar hlutverk er lögð áhersla á, t.d. eftirlit, ráðgjöf og tengslamyndun og/eða stefnumótun. Jafnframt felur hlutverkið í sér hvernig stjórnin mun vinna með stjórnendum fyrirtækisins.
- *Verkefni stjórnar* ákvarðast að miklu leyti af hlutverki stjórnar og snýst um hvað stjórnin nákvæmlega gerir og gerir ekki, um hvaða málefni er rætt, hvers konar ákvarðanir er

Trúverðugleiki og skilvirkni

- Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum er fyrirtæki sem nýtir sér góða stjórnarhætti sem tæki til þess að efla skilvirkni og ákvörðunartöku stjórnar og framkvæmdastjóra.
- Fyrirmyndarfyrirtæki vill jafnframt skapa trúverðugleika gagnvart hluthöfum og öðrum hagsmunaaðilum með því að sýna að það er til fyrirmyndar hvað varðar góða stjórnarhætti.
- Áhersla á innri uppbyggingu annars vegar og trúverðugleika góðra stjórnarháttanna hins vegar felur það í sér að mat á stjórnarháttum sé tvíþætt.
 - Í fyrsta lagi felur það í sér sjálfsmat stjórnar og framkvæmdastjóra
 - og hins vegar mat viðurkenndra úttektaraðila á stjórnarháttum fyrirtækisins. Mat óháðra aðila er fyrst og fremst til þess að fá staðfestingu á góðum stjórnarháttum fyrirtækisins

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Stjórnarháttarskólinn

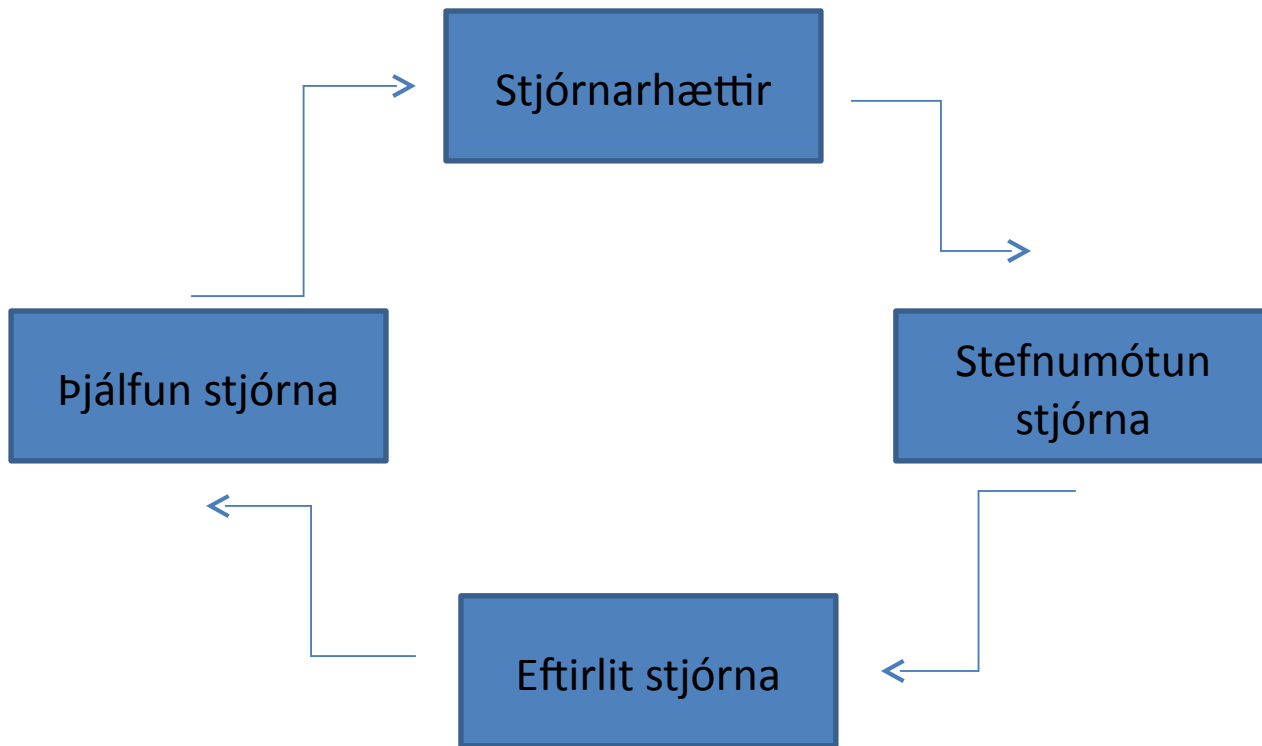
- Viðurkenndir stjórnarmenn

Tilgangur

- Auka skilning á góðum stjórnarháttum
- Þjálfra stjórnarmenn til þess að vera betur undirbúna og skilvirkari stjórnarmenn
- Þjálfra nýja stjórnarmenn sem öðlast þekkingu, hæfni og leikni sem stjórnarmenn
- Vera gæðastaðall fyrir stjórnarmenn

Prógrammið

Samstarfsaðilar

- Erlendir
 - Henley Business School
 - Insead
 - CBS
 - BI
- Innlendir
 - Háskóli Íslands
 - Samtök lífeyrissjóða
 - Kauphöllin

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Rannsóknir

Rannsóknarsamstarf

- HBS – Hlutverk og aðgerðir stjórna í smáfyrirtækjum
 - Lokið
- CBS – Ráðgjafarstjórnir – tilgangur og hlutverk
 - Í vinnslu frá 2006 – lýkur 2013
- BI – Endurmat á stjórnnum fyrirtækja
 - Lýkur á þessu ári
- BI – Hlutverk stjórna sem teymi
 - Lýkur á þessu ári

Rannsóknir sem áhugavert væri að gera

- Ákvarðanir stjórna á krísutímabili
 - Raunsögur
- Viðhorf og breytingar á stjórnnum fyrir og eftir bankakrísu
 - Spurningakönnun
- Eignarhald og eignartengsl og áhrif á ákvarðanatöku
 - Raunsögur og tengslaútreikningar
- Áhrif kvenna á stjórnarstarf fyrirtækja

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Fjármögnun Rannsóknarmiðstöðvar

Fjármögnun

- Hingað til hefur starfsemi Rannsóknarmiðstöðvar í stjórnarháttum verið unnin í sjálfböðavinnu forstöðumanns og ráðgjafarstjórnar.
- Þörf fyrir fjármagn til þess að:
 - Gera rannsóknir – ráða doktorsnema
 - Halda fundi og ráðstefnur – skapa umræðu um stjórnarhætti
 - Fjármagna Stjórnarháttarskóla og önnur verk sem tengjast menntun og biálfun

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum

Dr. Eypór Ívar Jónsson

eij.mba@cbs.dk

Rannsóknarmiðstöð
um stjórnarhætti

Fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum

Hlutverk stjórnar

- Er hlutverk stjórnar skilgreint?
- Hvernig lítur stjórn á hlutverk sitt?
 - Eftirlitsstjórn
 - Ráðgjafarstjórn
 - Stefnumótandi stjórn
- Hefur stjórn skilgreint hvernig hún ætlar að vinna með framkvæmdastjóra?
- Hefur stjórn skilgreint hvernig hún ætlar a hafa eftirlit með framkvæmdastjóra?

Verkefni stjórnar

- Eru verkefni stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Hver eru verkefni stjórnar og hvernig er þeim forgangsraðað?
- Er framkvæmt árangursmat og hvernig er því háttað?
 - Árangursmat á framkvæmdastjóra
 - Árangursmat á stjórnarformanni
 - Árangursmat á stjórnarmönnum

Skipulag stjórnar

- Er skipulag stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Er gott skipulag á stjórnarfundum?
 - Hvernig er boðun funda?
 - Er dagskrá í fundarboði?
 - Hverjum er boðið á fundi?
 - Hver er tíðni funda?
 - Hver er lengd funda?
 - Hvernig er haldið utan um fundargerðir?

Starfshættir stjórnar

- Eru starfshættir stjórnar í samræmi við hlutverk stjórnar?
- Eru til starfsreglur stjórnar?
 - Hvernig er þeim framfylgt?
- Hvað er ákvörðunarferli stjórnar?
- Hefur stjórn viðmið varðandi samfélagslega ábyrgð?
- Hefur stjórn sett sér siðareglur og reglur um viðskiptahætti?

Stjórnarmenn

- Eru stjórnarmenn hæfir til þess að framfylgja hlutverki stjórnar?
 - Bagrunnur stjórnarmanna – þekking, reynsla og hæfni
- Á hvaða forsendum er stjórnarformaður valinn?
- Hversu mikið vinnur stjórnarformaður fyrir fyrirtækið?
 - Hvaða störf vinnur hann fyrir fyrirtækið?

Rannsóknamiðstöð
um stjórnarhætti

Fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum